

1768, 10.

No: 480.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

SERVITVTE IN FACIENDO

AD PHILOSOPHIAM

POMPONII IN L. XV. D. DE SERVITVTIB.

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. IVR. NAT. ET GENT. PVBLIC. ORDIN.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XVI. AVG. ANNO MDCCCLXVIII.

PVBLICE DEFENDET

QVOD VVLT DEVS FRITZSCHE

ZEHRENS. MISNIC.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPUT IVRIS CONTROVERSIAM
DE
SERVITUTE IN FACIENDO
AD PHILOSOPHIAM
POMPONIUS L. XV. D. DE SERVITUTIB.
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREYNING
PROFESSOR IUR. NAT. ET GEN. TUBIC. ORDIN.
ET SOCIETAT. LITTE. BAVARIC.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE XVII. AVG. ANNO MDCCCLXXIII.
PVDICE DEFENDIT
QVOD VULT DEVS FRITZSCHE
REGENS MANNIC.
E I P S I A E
EX OPTIMA LAMINA

ILLVSTRISSIMO COMITI
AC DOMINO
DOMINO
IOANNI EDVARDO
S. R. I. COMITI
A PROMNITZ
DYNASTAE IN SORAV
CAET. CAET.

MAECENATI INDVLGENTISSIMO

ILLVSTRISSIMO COMITI

AC DOMINO

D O M I N O

IOANNI EDUARDO

S R I COMITI

A PROMITTIT

DYNASTAE IN SORAV

CAET CAET

MAECENATI INDVLGENTISSIMO

magis magni TUI animi civitate, tu propter
Ingenium inhumanum in elatione TUI. Quo
in autem in coram numerum referat cupio, unde
in perpetuas meae erga TE reverentiae signum
hanc disputationem ad TE debere, TIBI co-
dem modo dicendum, quo memet ipsum omnibus mea
TIBI plane adhaere

Non ut haberem, cui hoc opusculum leue
perfecto addicerem, nomen TVVM,
ILLVSTRISIME COMES, antepo-
nere ausus sum; sed ut publicum esset meae erga
TE obseruantiae testimonium, etenim scio TE
ex TVO merito, quemadmodum propter multas
alias

alias magni *TVI* animi virtutes, ita propter
singularem indulgentiam in clientes *TVOS*. Quo-
niam autem in eorum numerum referri cupio, audeo
in perpetuae meae erga *TE* reuerentiae pignus
hanc disputationem ad *TE* deferre, *TIBI* eo-
dem modo dicatam, quo memet ipsum omniaque mea
TIBI plane addico

ILLVSTRISSIMO NOMINI TVO

Scripsi Lipsiae a. d. x. Sextilis
CICIDCCLXVIII.

DEVOTISSIMVS

QVOD VVLT DEVS FRITZSCHIVS.

DE
SERVITVTE IN FACIENDO
AD PHILOSOPHIAM
POMPONII IN L. XV. D. DE SERVITVTIB.

§. I.
*S*eruitus ex praeceptis Romani iuris *ius in re*
aliena esse dicitur, vi cuius vel aliquid *pati*
vel *non facere* tenetur res seruiens, perque
eam ipfius rei dominus. Ita sane ex Roma-
nis legibus philosophabantur, quod diuifioni
in *adfirmatiuas* atque *negatiuas* feruitutes occasionem dedit.
An vero effentia feruitutum requirat, vt in *patiendo* aut
non agendo confifitat, quibusdam non fatis liquidum esse vi-
detur. Non altius omnia, quae de Seruitutibus dici pos-
sunt

sunt, repetam, satis naturam seruitutum praeter alios exposuit SVMMERMANN diss. de natura seruitutum; examinemus magis POMPONIVM in L. 15. §. 1. D. de Seruit. qui expresse scribit: *Seruitutum non ea natura est, vt aliquid faciat quis, veluti viridia tollat, aut amoeniorem prospectum praestet, aut in hoc vt in suo pingat, sed vt aliquid patiatur, aut non faciat.* Expresse ergo negat ICTUS, seruitutem in faciendo consistere posse.

§. II.

Equidem quae pro defendendis seruitutibus in faciendo consistentibus dicta sunt maxime ex patrio iure non repeto; exposita enim sunt apud Gerb. Gottl. TITIVM diss. de Seruit. in faciend. consistente et Ephr. GERHARDVM diss. de seruit. in faciend. consistent. Id tamen adfirmare non ausim, seruitutes recte et latine dici ea iura posse, quae apud nostrates in faciendo consistunt. Quamuis enim haud negem, constitui posse imponique praediis necessitatem, vt aliquid faciat illius dominus, quod dein ad onera praedii recte referendum: at si subtiliter consideretur, Seruitutis notioni, quae romanae rei originem debet, haud conuenit.

§. III.

Seruitus enim alia hominum erat, alia rerum. Illa ex gentium institutis atque moribus origines ceperat, eaque in hoc maxime consistebat, vt a domino hominis seruientis voluntas ad faciendum determinaretur. Haec hominum seruitus in faciendo consistere potest; Seruire enim nihil aliud est, quam ad domini voluntatem agere. Contra Seruitus

uitus rerum ex ciuili magis iure ueniebat, atque ipsam rem adficiēbat, quae seruire dicebatur. Cum uero rerum non sit *agere*, maxime praediorum, seruire in his seruitutibus magis in *patiēdo* consistet et *non agēdo*, quam *in faciēdo* quod in seruitute hominum fit, seu quam homo seruit. Quapropter, si ponamus seruitutem in faciēdo consistentem, non res seu fundus seruiens obligatus dici posset, quippe qui facere non posset, sed homo seu ipsius praedii dominus, quod magis incideret in seruitutem hominis, quam praedii. At uero conditio domini, qui, quod seruitutes inter ciues romanos constituēbantur, ciuis et liber esse debebat, haud permittebat, ut ipse seruire diceretur, cum tantum appellaretur dominus praedii seruiētis, et in ipsis legibus fundus dicatur seruire. Quapropter cum seruitus sit ius in re aliena, ipsaque res aliena necessārio debeat esse obligata, consequi recte poterit, seruitutem in faciēdo consistere non posse, cum praedium seruiat, haud uero dominus praedii.

§. IV.

Conspirat nobiscum CONANVS in *Comment. Iur. Ciu. L. IV. Cap. VII. §. 9.* Ait: *Hoc praeterea ex natura harum seruitutum est, ut fundi seruiētis dominus nihil facere debeat, neque quidquam praestare praeter patientiam; nam cum seruitutes non a personis debeantur, sed a praediis ipsis: sunt autem praedia ipsa inanima, nec ullius actionis participantia, haud dubium est, quin praeter patientiam nihil debeant.* Rationes ergo, quare seruitutes in faciēdo cogitari nequeant ex eo pendent, quod primario res seu praedium seruiat, non homo, res uero non faciat. Hae uero rationes nec apud nos cessant, ut probabilius inde fiat, nec

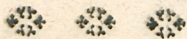
apud nos seruitutes in faciendo consistere posse et si consistant, seruitutes dici proprie non posse, sed reales potius obligationes. At vero quid faciamus cum legibus, quae nihilominus videntur seruitutes in facto consistentes comprobasse? Exemplum videamus.

§. V.

Oneris ferendi seruitutem eam putant, quae per anomalam in faciendo consistat, idque, quod seruiantis parietis vel columnae dominus ad illius refectioem dicitur obligatus. Sed nollem quidquam anomalias hic statuere. Nullibi enim ex seruitute ipsa reficiendi ius prouenire dicunt Icti, nec poterant, cum se ipsam paries, quae seruiant, reficere non posset, quod debuisset, si ex seruitute refectio venisset, cum LABEO in L. 6. §. 2. *π. si seruit. vindic.* expresse adserat *hanc seruitutem non hominem debere, sed rem.* Neque extat lex, quae hanc in genere scribat seruiantis praedii domino obligationem, vt reficiat parietem seruiantem, sed singularis species est, de qua loquuntur Icti. Controuersia enim quam refert VLPPIANVS in *cit. L. 6. §. 2. π. de seru. vindic.* hoc manifesto demonstrat. Primum adfirmat Vlpianus; etiam de seruitute, quae *oneris ferendi causa* imposita erit actio nobis competat, vt et onera ferat et aedificia reficiat AD EVM MODVM, qui seruitute imposita COMPREHENSVS est. Verba haecce manifesto ostendunt, pactione interueniente hanc obligationem esse statutam, non ex seruitutis ipsius natura. Iam vero concedebant leges, MODVM quendam obligationis pacto definire. Pactione itaque promittebatur, vt reficeretur paries, quam pactionem aedium conditionem seu legem dixit

PAV-

PAVLUM in L. 33. *π. de Seruit. praed. urban.*, quaeque
 pactio constituendae simul seruituti adiciebatur, et hinc
 eam sequebatur naturam, quam principale habebat negotium,
 scil. ipsum seruitutis ius. Recte ergo adfirmat Vlpianus agi
 posse ad refectionem, non ex natura seruitutis sed ex modo
 seruituti adiecto per pactionem. Pergit Vlpianus: *et Gal-*
lus putat, non posse ita seruitutem imponi, ut quis facere ali-
quid cogeret: sed ne me facere prohiberet: nam in omnibus
seruitutibus refeccio ad eum pertinet, qui sibi seruitutem ad-
ferit: non ad eum, cuius res seruit. Regulam posuerat Gal-
 lus, quae contraria videbatur quaestioni supra scriptae, qua
 videlicet constitutae seruituti promissio adiciebatur qua ad
 reficiendam feruientis praedii dominus parietem tenebatur.
 Pergit vero Vlpianus amplius: *Sed eualuit Seruii sententia*
in proposita specie: ut possit quis defendere ius sibi esse, cogere
aduersarium reficere parietem ad onera sua sustinenda. Non
 vniuersaliter adfirmabat Seruius teneri feruientem ad refi-
 ciendam parietem, sed saltem adfirmat in proposita specie
 in qua videlicet pactione adiecta seu stipulatione haecce refe-
 cchio promissa. Patet etiam de speciali themate sensisse Ser-
 uium ex verbis: *ut possit quis defendere*, scilicet si in consti-
 tuenda seruitute haec conditio posita adiectaque sit. Qua-
 propter sequitur, si nihil promissum, neutiquam feruientem
 teneri ad refectionem, imo et in constituendis aliis seruitu-
 tibus eundem modum imponi posse. Non ergo seruitus
 oneris ferundi consistit in faciendo, sed patitur fundus fer-
 uiens, ut onus alterius aedium ferat, et reficit dominus
 tunc, si in constituenda seruitute is modus comprehensus
 fuerit.

§. VI. Quae cum ita sint, et Romanum ius saltem seruitutes
 rebus imponi, seu vt supra ex *Labeone* diximus, rem debere
 seruitutem, recte mihi philosophatur *POMPONIVS cit.*
l. 15. r. de seru. seruitutem fundo imponi non posse, quae in
 faciendo consistit, seu vt verba *Pomponii* sunt, *vt aliquid*
faciat QVIS, quippe primario homo non debet seruitu-
 tem, qui facere posset, sed res, quae facere nequit. Qua-
 re et negat esse seruitutem, si promittatur, *vt viridia tollat,*
 aut amoeniorem *prospectum praestet, aut in hoc, vt in suo*
pingat. Non est dubium, facta quoque promitti potuisse
 lege Romana, at si ad faciendum quid quis se obstrinerat,
 seruitus dici non poterat, quippe ciuis et liber non serui-
 bat seu seruitutem proprie debebat. Male ergo confundunt
 obligationes ad factum cum seruitutibus.

T A N T V M.

ULB Halle

3

005 880 491

VD18

1768, 10.

No: 2980.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

SERVITVTE IN FACIENDO

AD PHILOSOPHIAM

POMPONII IN L. XV. D. DE SERVITVTIB.

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. IVR. NAT. ET GENT. PVBLC. ORDIN.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XVI. AVG. ANNO MDCCCLXVIII.

PVBLCIE DEFENDET

QVOD VVLT DEVS FRITZSCHE

ZEHRENS. MISNIC.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

